Den Europæiske Ombudsmand

Denne side er maskinoversat [Link]. *Maskinoversættelser kan indeholde fejl, der potentielt gør teksten mindre klar og nøjagtig. Ombudsmanden påtager sig intet ansvar for eventuelle afvigelser. For de mest pålidelige oplysninger og den største retssikkerhed henvises der til originalversionen på engelsk, som der er linket til ovenfor. Læs mere i vores* sprog- og oversættelsespolitik [Link].

Afgørelse i sag 175/2021/DL om, hvordan Europa-Kommissionen sikrer gennemsigtighed i relation til det hold, der er ansvarligt for at forhandle "forhåndskøbsaftaler" med lægemiddelvirksomheder om covid-19-vacciner

Afgørelse
Sag 175/2021/DL - **Indledt den** 29/01/2021 - **Afgørelse af** 22/03/2021 - **Den vedrørte institution** Europa-Kommissionen (Ingen fejl eller forsømmelser fundet) |

Sagen vedrørte Europa-Kommissionens afslag på at offentliggøre navnene på det hold af eksperter, der på EU-medlemsstaternes vegne deltager i forhandlingerne om aftaler med lægemiddelvirksomheder om køb af covid-19-vacciner.

Ombudsmanden fandt, at Kommissionens afvisning af at offentliggøre navnene var i overensstemmelse med EU's databeskyttelseslovgivning og afsluttede derfor undersøgelsen og konkluderede, at der ikke forelå et tilfælde af fejl eller forsømmelser.

Hun beklagede imidlertid, at Kommissionen nægtede at videregive information overhovedet om eksperterne, f.eks. hvilke nationale myndigheder, de tilhører. Større gennemsigtighed med hensyn til holdet af forhandlere ville være med til at sikre klare ansvarsforhold omkring forhandlingerne om covid-19-vacciner.

Hun foreslår derfor indtrængende Kommissionen, at den nu i det mindste offentliggør listen over de syv medlemsstater, der er repræsenteret i holdet af forhandlere.

Baggrunden for klagen

1. For at hjælpe med at håndtere covid-19-pandemien har Europa-Kommissionen udviklet en "vaccinestrategi" [1] for at sikre sikre og effektive vacciner til Europa og verden. I strategien

fastsættes det, at Kommissionen for at støtte virksomheder i en hurtig udvikling og produktion af en vaccine vil indgå aftaler med individuelle vaccineproducenter på vegne af medlemsstaterne. Til gengæld for retten til at købe et bestemt antal vaccinedoser inden for en given tidsramme og til en given pris vil en del af vaccineproducenternes startomkostninger blive finansieret over "nødstøtteinstrumentet" [2] . De kontrakter, der er indgået mellem Kommissionen og lægemiddelvirksomhederne, der sikrer denne procedure, kaldes "avancerede købsaftaler" (APA'er). Kommissionen koordinerer et team, herunder eksperter fra de nationale forvaltninger i EU-medlemsstaterne, som forhandlede disse akkrediterede parlamentariske assistenter med de relevante lægemiddelvirksomheder.

2. I september 2020 indgav klageren, et medlem af Europa-Parlamentet, en anmodning om aktindsigt [3] til (1) " *den kontrakt, som Kommissionen forhandlede og undertegnede med lægemiddelvirksomheden AstraZeneca om køb af en vaccine mod covid-19 for alle EU's medlemsstater" og 2) " navne på de personer, der forhandler på vegne af EU's medlemsstater".*

3. Kommissionen forlængede fristen for at træffe afgørelse om anmodningen [4] og traf endelig sin oprindelige afgørelse i oktober 2020. Den identificerede et dokument som omfattet af første del af anmodningen, nemlig den APA, der blev undertegnet med AstraZeneca (en af de farmaceutiske virksomheder, der udvikler vacciner). Kommissionen afslog imidlertid aktindsigt og gjorde gældende, at udbredelse kunne være til skade for beskyttelsen af AstraZenecas forretningsmæssige interesser [5] . Kommissionen behandlede anden del af anmodningen som en "anmodning om oplysninger" [6] . Kommissionen gjorde gældende, at den ikke kunne offentliggøre navnene, da dette ville undergrave beskyttelsen af de berørte personers personoplysninger [7] . Det sagde, at deres identitet skulle beskyttes for at bevare deres uafhængighed og beskytte dem mod unødigt pres og indflydelse udefra. Den afslørede imidlertid navnet på den ekspert, der forhandlede på Kommissionens vegne.

4. Klageren var utilfreds med svaret og anmodede Kommissionen om at tage sin oprindelige holdning op til fornyet overvejelse ved at indgive en "genfremsat begæring".

5. Efter at have forlænget fristen én gang meddelte Kommissionen i december 2020 klageren, at den på grund af igangværende interne høringer ikke var i stand til at behandle den genfremsatte begæring inden for den fastsatte frist. Den forpligtede sig til at svare " *så hurtigt som muligt".*

6. I januar 2021 henvendte klageren sig til Ombudsmanden, da der ikke forelå noget svar.

Undersøgelsen

7. Få dage efter, at klageren henvendte sig til Ombudsmanden, offentliggjorde Kommissionen den akkrediterede parlamentariske assistent med AstraZeneca med visse dele redigeret. Ombudsmanden hilste denne udvikling velkommen. Hun indledte derfor kun en undersøgelse af Kommissionens afvisning af at oplyse navnene på de repræsentanter for de nationale administrationer, der var involveret i forhandlingerne om de akkrediterede parlamentariske

assistenter.

8. Ombudsmanden anmodede Kommissionen om at uddybe sin afvisning af at offentliggøre navnene og navnlig overveje, om det kunne være muligt at videregive visse oplysninger, såsom enkeltpersoners titler og/eller holdninger og nærmere oplysninger om den nationale forvaltning, som de tilhører . Under undersøgelsen modtog Ombudsmanden Kommissionens svar og efterfølgende klagerens bemærkninger til dette svar.

Argumenter fremført for Ombudsmanden

9. Klageren hævdede, at der er en offentlig interesse i at offentliggøre eksperternes navne. Han sagde, at gennemsigtig beslutningstagning er afgørende for et velfungerende demokrati og offentlighedens tillid. Klageren mente også, at manglende fremlæggelse af de ønskede oplysninger kan føre til manglende tillid til vaccinen, hvilket resulterer i en vis modvilje mod at blive vaccineret af offentligheden. Som sådan bør EU gøre sit yderste for at genoprette offentlighedens tillid.

10. Klageren mente desuden, at offentliggørelse af navnene kunne bidrage til at mindske opfattelsen af potentielle interessekonflikter.

11. Kommissionen forklarede, at **et fælles forhandlingsteam** fører forhandlingerne med vaccineleverandørerne. Eksperterne fra det fælles forhandlingsteam — der repræsenterer syv medlemsstater med produktionskapacitet for vacciner — udnævnes af medformændene for en styringskomité. Kommissionen er også en del af det **fælles forhandlingsteam** . Styringsudvalget drøfter og gennemgår alle aspekter af APA-kontrakterne inden undertegnelsen [8] .

12. Kommissionen sagde, at den ved behandlingen af anmodninger om oplysninger er bundet af den europæiske kodeks for god forvaltningsskik [9] , som fastsætter, at institutionerne skal beskytte personoplysninger i overensstemmelse med EU's databeskyttelsesregler [10] . Kommissionen forklarede, at den har udviklet intern administrativ praksis i denne henseende, som også er relevante for behandlingen af anmodninger om oplysninger.

13. I overensstemmelse med denne administrative praksis bør navnene på tredjeparter, som ikke er offentlige personer, der handler i deres offentlige egenskab, ikke videregives, medmindre betingelserne i EU's databeskyttelseslovgivning for overførsel af oplysninger er opfyldt [11] Det samme gælder for tredjeparters "funktioner", i det omfang frigivelsen af disse funktioner ville gøre det muligt at identificere personerne. Da ingen af eksperterne fra styringskomitéen og den fælles forhandlingsgruppe var omfattet af kategorien "offentlige personer", gjorde Kommissionen gældende, at den var nødt til at kontrollere, om betingelserne for overførsel af deres personoplysninger var opfyldt.

14. Kommissionen fandt, at klageren ikke fremsatte overbevisende argumenter for, at offentliggørelse af de ønskede personoplysninger ville være i offentlighedens interesse (første

betingelse). Kommissionen gjorde også gældende, at udbredelsen ville skade de berørte personers "legitime interesser", da der er en reel og ikke-hypotetisk risiko for, at afsløringen af deres identitet kan skade deres privatliv og føre til uopfordrede eksterne kontakter og pres (anden betingelse). Kommissionen gjorde derfor gældende, at de retlige betingelser ikke var opfyldt, og at den ikke var i stand til at oplyse navnene på de sagkyndige.

15. Desuden sagde Kommissionen, at den i lyset af de igangværende forhandlinger var nødt til at beskytte eksperternes uafhængighed og beskytte dem mod unødigt pres og indflydelse udefra.

16. Kommissionen var af den opfattelse, at offentliggørelse af eksperttitler eller en liste over de nationale forvaltninger for dem på holdet sandsynligvis ville gøre dem identificerbare på grundlag af offentligt tilgængelige oplysninger (f.eks. organisationsdiagrammer eller fortegnelser over offentlige tjenester), hvorved formålet om at beskytte deres privatliv, som Kommissionen søgte at opnå, ville blive tilsidesat.

Ombudsmandens vurdering

17. Ombudsmanden finder det rimeligt, at Kommissionen har behandlet klagerens anmodning som en "anmodning om oplysninger". Under alle omstændigheder bemærker hun, at den måde, hvorpå anmodningen klassificeres, ikke har nogen indvirkning på, at overførslen af personoplysninger skal foretages i overensstemmelse med EU's databeskyttelseslovgivning. Ombudsmanden er enig i, at navnene på eksperterne i styringsudvalget og det fælles forhandlingsteam er personoplysninger [12] .

18. Ved vurderingen af, om overførslen af eksperternes personoplysninger er lovlig, skal Kommissionen følge en analyse i tre faser. For det første skal den undersøge, om den anmodende part har godtgjort, at videregivelsen af personoplysningerne til ham til et specifikt formål i almenhedens interesse er nødvendig. Hvis dette er tilfældet, skal Kommissionen fastslå, om overførslen kan skade de "registrerede personers" legitime interesser (i dette tilfælde eksperterne). Endelig skal Kommissionen foretage en "afbalancering" mellem interesserne hos den person, der anmoder om indsigt i personoplysningerne, og de registreredes legitime interesser [13] .

19. Ombudsmanden er enig i, at klagerens argumenter ikke godtgør et specifikt behov i offentlighedens interesse, som ville blive opfyldt ved at få adgang til navnene på personerne.

20. Som sådan behøvede Kommissionen ikke at tage det yderligere skridt til at undersøge, om videregivelsen kunne have påvirket eksperternes legitime interesser. Ombudsmanden er imidlertid enig med Kommissionen i, at deres interesser kan blive skadet, navnlig i betragtning af den følsomme karakter af deres forhandlingsrolle.

21. Under disse omstændigheder finder Ombudsmanden, at Kommissionen var berettiget til at nægte at offentliggøre eksperternes navne for at beskytte deres personoplysninger.

Ombudsmanden bemærker, at navnet på den højtstående tjenestemand i Kommissionen i det **fælles forhandlingsteam** er offentligt.

22. Ombudsmanden er imidlertid skuffet over, at Kommissionen nægtede at frigive i det mindste visse oplysninger vedrørende eksperterne. Ombudsmanden er klar over, at Kommissionen ønskede at beskytte deres identitet, men mener, at det ville være muligt at videregive generelle oplysninger, der ville angive, hvilken national forvaltning forhandlerne tilhørte, uden at afsløre deres identitet. En klar angivelse af, hvilken medlemsstat der er repræsenteret i det "fælles forhandlingsteam", og på hvilket niveau den nationale offentlige forvaltning er repræsenteret, vil bidrage til at øge offentlighedens tillid og sikre, at der kan være reel ansvarlighed i forbindelse med forhandlingsprocessen for indkøb af vacciner. I betragtning af den igangværende offentlige debat om de akkrediterede parlamentariske assistenter generelt og den akkrediterede parlamentariske assistent i dette tilfælde i særdeleshed ville det også være i EU's interesse, at der er mere gennemsigtighed i forhandlingerne.

Konklusion

På grundlag af undersøgelsen afslutter Ombudsmanden denne sag med følgende konklusion:

I betragtning af EU's databeskyttelseslovgivning var der ingen fejl eller forsømmelser fra Europa-Kommissionens side.

Klageren og Europa-Kommissionen vil blive underrettet om denne afgørelse **.**

Forslag

Ombudsmanden fastholder, at der er behov for større gennemsigtighed i forhandlingerne. Hun foreslår kraftigt, at Kommissionen offentliggør listen over syv medlemsstater, der er repræsenteret i det fælles forhandlingsteam.

Emily O'Reilly Den Europæiske Ombudsmand

Strasbourg, den 22.3.2021

[1] Meddelelse fra Kommissionen af 17. juni 2020, EU-strategien for covid-19-vacciner, tilgængelig på: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1597339415327&uri=CELEX:52020DC0245 [Link].

[2] Nødhjælpsinstrumentet hjælper medlemsstaterne med at reagere på coronaviruspandemien ved at imødekomme behovene på en strategisk og koordineret måde på europæisk plan. Yderligere oplysninger findes på: https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response/emergency-support-instrument_en [Link].

[3] I overensstemmelse med artikel 6 i forordning (EF) nr. 1049/2001 om aktindsigt i Europa-Parlamentets, Rådets og Kommissionens dokumenter findes på: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32001R1049 [Link].

[4] I overensstemmelse med artikel 7, stk. 3, i forordning 1049/2001.

[5] I overensstemmelse med artikel 4, stk. 2, første led, i forordning 1049/2001.

[6] I overensstemmelse med den europæiske kodeks for god forvaltningsskik findes på: https://www.ombudsman.europa.eu/en/publication/en/3510 [Link].

[7] I overensstemmelse med bestemmelserne i forordning 2018/1725 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger i Unionens institutioner, organer, kontorer og agenturer og om fri udveksling af sådanne oplysninger findes på: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32018R1725 [Link].

[8] https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/QANDA_21_48 [Link].

[9] https://www.ombudsman.europa.eu/en/publication/en/3510 [Link].

[10] Forordning 2018/1725.

[11] De tre betingelser er nævnt i artikel 9, stk. 1, litra b), i forordning 2018/1725.

[12] I henhold til artikel 3, stk. 1, i forordning 2018/1725.

[13] Artikel 9, stk. 1, litra b), i forordning 2018/1725.